

Aandacht voor Biodiversiteit in Nederlandse Gemeenten

Leven met de Aarde wil meer handeling vanuit urgentie als het gaat om bewaren en versterken van biodiversiteit. Wij staan daarin niet alleen. Grote organisaties zijn bezig met een “Deltaplan Biodiversiteit”. In de gemeenten kan iedereen daaraan meedoen, vooral de politiek kan initiatieven zichtbaar maken, initiatieven uitlokken, faciliteren en bovenal en vooral moet zij kaders stellen, die sturen bij al ons handelen. Daartoe is samenwerken met bewoners en alle bestuursniveau's nodig. Leven met de Aarde heeft, voorzover mogelijk, alle gemeenten in Nederland op 11-11-2017 een brief gezonden. De inhoud van de brief over biodiversiteit, aan de gemeenten is te zien op www.blauwvuur.nu, Sommige gemeente kunnen niet reageren vanwege drukte of gemeentelijke herindeling, veel gemeenten hebben de brief doorgezonden aan Burgemeesters en Wethouders en Raad. Veel gemeenten hebben de brief bij een ambtenaar gelegd om te behandelen. Van 25 gemeenten hebben wij vrijwel direct een inhoudelijke reactie gekregen. Wij stellen dat zeer op prijs. Het moge duidelijk zijn dat biodiversiteit niet op zichzelf staat, maar een onderdeel dient te zijn van alle functies die wij nodig hebben en vervullen in ons samen leven met de aarde. De natuur heeft haar biodiversiteit en de cultuur en economie hebben haar biodiversiteit. Een overzicht van de tot nu toe ontvangen reacties ziet u hieronder. Er staan voorbeelden in van aanpak en projecten in gemeenten in Nederland, om biodiversiteit te versterken en te verbeteren.

Wij hopen met dit overzicht een bijdrage te leveren aan meer inzicht en kennis om te delen, samenwerken.

December 2017, Bestuur Leven met de Aarde,

Gemeentelijke reacties over het thema: Biodiversiteit

Amersfoort

Biodiversiteit krijgt op diverse manieren aandacht. In ons bomenbeleid, maaibeleid en bij projecten en (her)inrichting.

Wethouder Tigelaar wordt ambassadeur voor NLZoemt en zal ook op die manier aandacht voor bijen en biodiversiteit vragen.

Hiermee hoop ik u voldoende beantwoord te hebben.

Renee van assema

Adviseur - Natuur & Biodiversiteit - Stadsecoloog

Bergeijk

De gemeente Bergeijk heeft op meerdere wijzen aandacht voor biodiversiteit. Van belang is dat door het college van Burgemeester en Wethouders in februari 2017 het Masterplan Biodiversiteit is vastgesteld, waarvoor de gemeenteraad ook de voor uitvoering benodigde middelen beschikbaar heeft gesteld. Nadere informatie over het masterplan kunt u vinden via de website van de gemeente: www.bergeijk.nl, het plan zelf is ook digitaal beschikbaar.

Uw email wordt ter informatie aangeboden aan de gemeenteraad.
Ik hoop u bij deze voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

Daniele Nas
Specialist ruimtelijke ontwikkeling
Afdeling Beleid en Ontwikkeling

Diemen

In reactie op uw schrijven wil ik kort aangeven hoe de gemeente Diemen met biodiversiteit omgaat.

De gemeente gebruikt al ongeveer 40 jaar geen gif om openbare ruimte te beheren.

De afgelopen 10 jaar is ongeveer 8 ha gazon en grasland aangesloten op waterpartijen omgevormd tot natuurvriendelijke plas dras oeverlandschap wat extensief wordt beheerd.

Het areaal van vlinder en bijen aantrekkende plantvakken veelal vaste planten is uitgebreid van ca. 1500m² naar 120000 m² de afgelopen 6 jaar.

In elk nieuw ontwerp voor inrichting openbare ruimte wordt het onderdeel biodiversiteit mee gewogen.

Hiermee wil ik aangeven dat de gemeente Diemen het binnen het stedelijk gebied het uiterst belangrijk gevonden wordt de leefbaarheid van mens, dier en plant zo goed mogelijk te waarborgen.

Met vriendelijke groet,

Wim Verbree
Beleidsmedewerker, Team Infra
Afdeling Ruimtelijk Beheer

Duiven

Bij deze wil ik u laten weten dat gemeente Duiven in het Landschapsbeleid aandacht heeft voor het thema biodiversiteit en middels een uitvoeringsprogramma daar uitvoering aan geeft.

Gezien er binnen het vigerende beleid reeds aandacht voor is ben ik ook niet voornemens uw bericht actief onder de aandacht te brengen bij college en raad.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Huib Aalders
Adviseur Groen, Natuur en Landschap

Edam-Volendam

Het door u aangesneden thema is een thema dat niet even simpel te beantwoorden is, er zitten vele kanten aan.

U kunt er van overtuigd zijn dat wij in ons handelen ook zoveel mogelijk aandacht besteden aan de biodiversiteit.

Momenteel staan wij voor het formuleren en vervolgens vaststellen van groenbeleid in onze gemeente.

Wij kunnen daarbij ook uw inbreng en aanbevelingen gebruiken, wij zien die aanbevelingen gaarne tegemoet.

Overigens zijn wij in onze gemeente momenteel niet bezig met partijprogramma's, na een fusie op 1 januari 2016 van het voormalige Edam-Volendam met het naastgelegen Zeevang tot de nieuwe gemeente Edam-Volendam, zal ons toen nieuw gevormde college zes jaar aanblijven tot de volgende gemeenteraadsverkiezingen over vier jaar.

Met vriendelijke groet,

Karst Bant

Beleidsmedewerker Groen

Haarlem

Van onze afdeling Gebiedsontwikkeling en Beheer ontving ik de volgende reactie:

In uw mail geeft u aan dat u zich zorgen maakt over biodiversiteit. Ook in Haarlem is dit een belangrijk onderwerp. Samen met partners in de stad werken wij aan meer biodiversiteit in de stad.

Met het opstellen van het Ecologisch beleidsplan in 2013 is een eerste stap gezet om Haarlem groener en meer divers te maken. Sindsdien zijn er verschillende projecten uitgevoerd en sessie geweest om kennis te delen. Ook is er een globale inventarisatie gedaan van soorten in Haarlem en volgt er volgend jaar een specifieke inventarisatie van enkele soorten.

Mocht u deze informatie willen ontvangen, dan kunnen wij deze doorsturen.

Op vrijdag 3 november is er een grote bijeenkomst geweest over voedsel in Haarlem. Deze is georganiseerd door Platform Haarlem Groener en ondersteund door de gemeente. Mogelijk was u hier ook bij aanwezig.

Platform Haarlem Groener is op zoek naar mensen die mee willen denken en kansen willen verkennen naar meer duurzaamheid in de voedselproductie. Mogelijk wilt u zich hierbij aansluiten om samen te werken naar een meer duurzaam en divers Haarlem?

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Jan Koper

Medewerker KlantContactCentrum
Gemeente Haarlem

Hengelo

Ik heb de mail aandachtig doorgelezen, maar begrijp niet zo goed waar het nu over gaat en wat u van ons verwacht.

Wel wil ik aangeven dat we biodiversiteit belangrijk vinden in Hengelo. Toevallig is gisteren het bijenconvenant ondertekend. Ook worden we op korte termijn lid van de operatie steenbreek.

Voor meer informatie over onze groen- en waterprojecten verwijs ik u naar: <https://www.hengelo.nl/groenestad>

Ik wens u veel succes met uw onderwerp.
Met vriendelijke groeten,

Ralf ter Beek

Beleidsmedewerker
Afdeling Wegen, Groen en Water

S-Hertogenbosch

Als ik uw bericht goed interpreteer vraagt u om informatie over de manier waarop we als gemeente omgaan met de biodiversiteit en met name hoe burgers daarbij betrokken worden.

Als dat juist is wil ik u graag meer informatie sturen over de Bossche aanpak.

Laat u even weten of dat ook daadwerkelijk de kern van uw vraag is?

Ik wacht uw reactie even af,
Met vriendelijke groet

Frits Staats

Beleidsmedewerker milieu /natuur en milieu-educatie]

Heusden

Best bestuur van Leven met de Aarde,

Wij hebben uw onderstaande mail ontvangen en willen u laten weten, dat wij ook in Heusden door middel van de duurzaamheidsagenda, uitgewerkt in het beleid openbare verlichting, waterplan en nader vast te stellen groenstructuurplan een visie hebben neergelegd op duurzaamheid, biodiversiteit, en verbinding buitengebied met de bebouwde kom. Ook de gemeente Heusden hecht meer en meer waarde aan deze thema's en wil daarin samen met de burger optrekken.

Voorbeelden hiervan zijn:

- Verbinden natuur buiten de kom met binnen de kom: De grote groenzones binnen de bebouwde kom, tegen de dijken aan en de wegenstructuren van buiten naar binnen de kom bieden hiervoor kansen. Na vaststelling van het groenstructuurplan opstellen van een integraal omvormingsplan;
- Publieksacties gericht op besef bij belanghebbenden. Klimaatadaptatie, biodiversiteit en

groen informatie naar bewoners, wat kunt u zelf doen. Integraal pilotproject klimaatadaptatie, biodiversiteit inclusief opstellen publieksfolder.

Ook de gemeente Heusden gaat hierin dus meer en meer actie ondernemen en aandacht voor vragen bij haar inwoners en bedrijven.

Uw onderstaande stelling is onder de aandacht gebracht bij de twee verantwoordelijke wethouders.

Ik vertrouw erop u voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Jurrien Vos

Medewerker projecten

Hilvarenbeek

De gemeente Hilvarenbeek onderstreept uw gedachte goed "weg met het gif".

In de gemeente Hilvarenbeek wordt al jaren geen chemische bestrijding toegepast in de openbare ruimte.

We weten ook dat het slecht gaat met de insecten en andere levende organismen.

Het afgelopen jaar hebben we met de Kempen gemeenten de actie Food for bees afgerond.

Dit heeft voor de gemeente Hilvarenbeek geresulteerd in 3400 m² bloemrijke berm, de aanplant van diverse drachtbomen voor bijen en de realisatie van een bloemrijke overgang van landbouw naar de gemeentelijke bossen.

Onze wegebermen worden al jaren ecologisch beheert. Onlangs heeft een bioloog de bermen geïnventariseerd. Daaruit kwam een soortenrijkdom naar voren die kan wedijveren met een natuurgebied in onze omgeving. In onze bermen stonden 211 verschillende plantensoorten terwijl er in het Diessense broek, een natuurgebied 240 soorten staan.

De bossen worden beheert door bosgroep het zuiden. Met hen zijn we in overleg om onze bossen nog aantrekkelijker te maken voor de recreant en ontwikkelen we de natuurlijke vegetatie.

Het oudste bos met in potentie de hoogste natuurwaarde wordt

verder ontwikkeld. Dit doen we samen met de VNM en andere natuurwerkgroepen in de gemeente.

Om in de kernen de diversiteit te verhogen gaan we dit jaar nog groenstroken omvormen met vaste planten. Dit doen we in overleg met

de bewoners. Bij alle plannen in de openbare ruimte betrekken we de inwoners. De stem van de bewoners is vaak doorslaggevend in de nieuwe plannen. Zeker in de invulling van plantvakken en boomsoorten.

In het buitengebied werken we nauw samen met Brabantslandschap en waterschap ter bevordering van de natuur.

Zoals u ziet doen we veel op het gebied van de diversiteit in onze gemeente.

Natuurlijk willen we samen met andere collega's (lees gemeenten) overleggen hoe we het nog beter kunnen doen.

Overigens werken we al samen met onze buurgemeenten Goirle en Oisterwijk.

Het berm en slootmaaien willen we gezamenlijk aanpakken.

Met vriendelijke groet,

Kees Cattenstart | groenbeheerder

Hoorn

Biodiversiteit is in onze gemeente een onderwerp dat de aandacht heeft. De gemeente Hoorn is momenteel bezig met het opstellen van een Groenvisie, die in 2018 klaar moet zijn. Deze Groenvisie wordt samengesteld met input van bewoners, organisaties en ieder die zich belanghebbende acht. Biodiversiteit zal zeker onderdeel uitmaken van de Groenvisie die Hoorn opstelt. De KNNV die in Hoorn actief is, maakt zich daar sterk voor. Aan de hand van de Groenvisie wordt door Hoorn de inrichting en het beheer van het groen voor de toekomst bepaald.

Met vriendelijke groet,

Cees Sjerps

Huizen

Aan de raad gerichte mails en brieven worden standaard onder de aandacht van de raadsleden gebracht. U snijdt in uw bericht verschillende thema's aan, zoals biodiversiteit, leefbaarheid en gezondheid. Het zijn thema's waar de gemeente Huizen vanuit verschillende invalshoeken en op meerdere manieren invulling aan geeft. Uw vraag of oproep aan de gemeente is echter dermate algemeen, dat het niet doenlijk is om daarop een gericht antwoord te geven. Voor de goede orde geef ik u in overweging dat de gemeente Huizen geen agrarisch gebied kent, waardoor sommige onderdelen van uw bericht geen relevantie voor onze gemeente hebben. Voor het moment volsta ik dan ook met de beantwoording zoals hierboven geschetst.

Met vriendelijke groet,

Eelco Weyland
Beleidsadviseur milieu

Lelystad

Middels deze brief geven wij een reactie op uw brief van 11 november 2017, waarin u uw zorgen uit over de biodiversiteit en de natuurspeelplaatsen binnen de gemeente Lelystad. Monitoring biodiversiteit Sinds 2009 wordt in Lelystad gemonitord op het voorkomen en de stand van verschillende soorten. Enerzijds is dit een wettelijke verplichting, anderzijds is het een middel om na te gaan of de beleidsdoelen uit verschillende beleidsplannen ten aanzien van het voortbestaan van soorten gehaald worden. Het monitoringplan en de rapportages zijn te vinden op de website van de gemeente Lelystad (<https://www.lelystad.nl/4/Natuur/Natuurrijk-Lelystad.html>). In de monitoring is ook ruimte opgenomen voor een jaarlijks accentonderzoek. Hierdoor is het mogelijk om minder goed onderzochte soortgroepen in beeld te brengen. In dit kader zijn atlanten verschenen van de wilde bijen, wespen en mieren en deze week is het onderzoek naar pissebedden, duizend- en miljoenpoten gepubliceerd. Natuurspeelplaatsen Het spelen van kinderen in de natuur is een belangrijk aandachtspunt van ons college en de raad. Zo is in Lelystad de 'spettertuin' aangelegd en heeft Staatsbosbeheer het 'belevenissenbos' geopend. Op beide locaties kunnen

kinderen in de natuur spelen. Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Hoogachtend, het college van de gemeente Lelystad, namens deze, teamleider beheer van de afdeling beheer openbare ruimte,

E. van den Bielerd

Lingewaal

Wij hadden niet begrepen dat er een reactie gegeven moest worden op uw mail. Natuurlijk staat biodiversiteit op onze agenda en hechten wij veel belang aan onze natuur. Wij hebben als gemeente een Landschap ontwikkelplan (LOP), een gemeentelijke natuurwaardenkaart en we hebben 2 natura 2000 gebieden met een beheerplan tegen onze gemeente aan liggen. Verder hebben wij een bijenconvenant getekend, zodat wij onze gemeente aantrekkelijker willen maken voor bijen en andere insecten. Wij geven dus aandacht aan dit onderwerp, maar het kan natuurlijk nog beter. Voor de invoering van de Omgevingswet willen we ook gaan kijken of natuur een mooie plaats binnen het Omgevingsplan kan krijgen en hoe dit vorm gegeven kan worden. Ik zou hier dan ook veel stellingen over maken.

Met vriendelijke groet,

Carolien Schmidt-van der Linden

Beleidsmedewerker milieu

Afdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaven

Lochem

Hartelijk dank voor uw email.

Wat goed om te lezen dat u met uw stichting actief bent op dit onderwerp.

Binnen de gemeente Lochem zijn wij druk bezig met de door u genoemde onderwerpen. Zo hebben wij twee permacultuurtuinen, een initiatief voor een voedselbos en we nemen deel aan overleggen over ademkwaliteit. Ook biodiversiteit in het algemeen heeft onze aandacht en zeker ook circulaire economie.

Waar mogelijk stimuleren en verbinden wij duurzaamheidsinitiatieven, en ook hebben wij een innovatiebudget én een duurzaamheidsbudget beschikbaar om waar nodig en mogelijk initiatieven een duwtje in de rug te geven.

Helaas zijn wij voor veel onderwerpen afhankelijk van derden en we hebben dus niet overal maximaal invloed op. Wij zetten ons wel zoveel als mogelijk in. Fijn om te weten dat u hier met uw stichting ook aandacht voor vraagt.

Wij hebben de indruk dat de publieke opinie aan het veranderen is ten gunste van de natuur. Artikelen zoals van de Correspondent maar ook TV-uitzendingen zoals Zembla, Tegenlicht en ook een programma als de keuringsdienst van waarde dragen hieraan mede bij. Dit zien wij als een positieve ontwikkeling. We zijn er nog niet, maar we gaan er wel voor!

Veel succes gewenst met uw stichting.

Vriendelijke groeten,

**Mariska Mentink | Beleidsmedewerker
milieu | afdeling Ruimte**

Middelburg

Lutherjaar

In reactie op uw schrijven wil ik persoonlijk opmerken niet het verband te zien tussen de persoon Luther en Biodiversiteit...

Media /communicatie

Verder heb ik ook verbaast kennis genomen van de invloed van media rondom de uitkomsten van een klein onderzoek in Duitsland wat gemakshalve voor geheel Europa van toepassing lijkt te zijn én dat de landbouwer de dader is... Ik kan u verzekeren dat de fundatie van deze mening statistisch zeer mager is en sterk subjectief veroordelend.

De tekst uit de onderwerp-regel van uw mailbericht zie ik dan ook als chargerend en prikkelend maar niet realistisch. U moet zich bewust zijn van het feit dat dit afbreuk doet aan uw goede bedoelingen.

Biodiversiteit

Biodiversiteit en duurzaamheid heeft binnen onze gemeente ruime aandacht;

- Binnen het inkoopbeleid worden duurzaamheidsaspecten als voorwaarde gesteld.
- Het beheer van de openbare ruimte gebeurt chemievrij.
- Het beheer van grassen gebeurt gedifferentieerd waaronder 25% van het totaal met een schaapskudde <http://www.kaljouwlandschapsbeheer.nl/home/12>
- Bij inrichting van groenvoorzieningen wordt qua soorten rekening gehouden met fauna in het algemeen. Van voedsel voor vogels tot de vlinder-minnende plant.
- Plukfruit en vruchtbomen in de wijk
- etc

Spelen en Natuur

In principe is de openbare ruimte beschikbaar voor formeel en informeel spel. Als gemeente faciliteren we op buurniveau basisvoorzieningen. Op het gebied van natuurlijk spelen wil ik graag verwijzen naar een plek waar we trots op zijn; www.speelhofhoogerzael.nl

Bestuur en burgers

Ons gemeentebestuur stelt al het mogelijke in het werk om de burger in welke vorm dan ook te laten participeren. Recent voorbeeld hiervan is het maken van een plan voor een Stadspark van een groep van 32 bewoners en een landschapsarchitect wat in 2018-2019 zal leiden tot het realiseren van het Stadspark Molenwater.

Gemeente breed zijn er tien bewonersplatforms van waaruit de belangen van de burger worden vertegenwoordigd.

Stellingen

In plaats van stellingen zou ik naast bewustwording en houding een pleidooi willen houden voor meer Zeeuwse nuchterheid. Ik denk persoonlijk dat wanneer we als consument juist de appel met enkele bruine vlekken leren kopen en de iets duurdere aardappel prefereren boven 'het goedkoopste' dat dit een sleutel is voor de oplossing als het gaat om duurzame land- en tuinbouw.

Om af te sluiten denk ik dat Luther het me eens zou zijn als ik stel dat ieder de hand in eigen boezem moet steken als het gaat om aandeel in het gestelde probleem. 'Verbeter de Wereld en begin bij jezelf...'

Met vriendelijke groet

Sjaak de Visser
Vakspecialist Cultuurtechniek

Nijmegen

Zoals net uitgebreid telefonisch besproken stuur ik hier enkele links.

Mocht u nog vragen hebben, mijn gegevens vindt u hieronder.

U zoekt stellingen?

Denken en handelen vanuit vermeende dichotomie stad-ommeland is niet productief. Stad en ommeland hangen nauw samen, ecologisch, economisch, sociaal en qua biodiversiteit en biomassaaliteit.

Succes met uw werk en met vriendelijke groet,

<https://greencapital2018.nl/programma> komend jaar, onder meer EURAF

<http://ec.europa.eu/environment/europeangreencapital/winning-cities/2018-nijmegen/nijmegen-2018-application/> zie aldaar de teksten van onze applicatie, met name indicatoren 3 en 4, waarin ook info over sorotenrijkdom, voedselbossen, operatie steenbreek,.....

Vriendelijke groet,

Han Derckx

adviseur ruimtelijke ontwikkeling; trekker thema Vitale Stad European Green Capital 2018

Oldenzaal

Onze gemeente heeft biodiversiteit hoog op de agenda staan, echter hebben wij geen interesse om deel te nemen aan uw initiatief. Ik wens u veel reacties op de stellingen zodat u daar de nodige kennis uithaalt.

Met vriendelijke groet,

Guus Bekhuis | teamleider Buitenbeheer

Olst-Wijhe

Dank voor uw bericht, ik heb uw bericht een aanvullend artikel met belangstelling gelezen.

In de gemeente Olst-Wijhe wordt op diverse plaatsen gewerkt aan een verbetering van de biodiversiteit.

Ook het werken met voedselbossen en permacultuur is bij ons niet vreemd.

Op dit moment wordt er niet actief gewerkt aan bijstelling van beleid.

Wij hebben uw bericht intern bestuurlijk afgestemd en we nemen dit bericht voor kennisgeving aan.

Met vriendelijke groet,

Paul Terhorst
Medewerker Fysieke Infrastructuur en Vastgoed

Pijnacker -Nootdoorp

Wij delen uw zorgen over de achteruitgang van de biodiversiteit en nemen als gemeente stappen om deze achteruitgang te stuiten en om te buigen naar een vooruitgang. Wij hebben een beleidsplan Natuur op de Kaart, werken met andere gemeenten en het hoogheemraadschap samen in een netwerk Schoon en Gezond water, hebben een klimaatadaptatieplan opgesteld, voorzien in natuurlijke speelaangelegenheden, leggen vlinderidylles en natuurvriendelijk oevers aan. Ik prijs me gelukkig met bevlogen collega's en tezamen willen we meer dan we ooit voor elkaar kunnen krijgen.

Ik hoop u ervan te overtuigd te hebben dat wij doen wat binnen ons vermogen ligt om onze kwetsbare leefomgeving duurzaam in stand te houden.

Met vriendelijke groet,

Michel Barendse
| beleidsmedewerker ecologie

Purmerend

Biodiversiteit is een belangrijk onderwerp binnen gemeente Purmerend. De agrarische activiteiten binnen gemeente Purmerend zijn gering, het merendeel is stedelijk gebied dooradert met watergangen. De straat en de plantsoenen worden door middel van vegen en schoffelen onderhouden. Er wordt geen gebruik gemaakt van bestrijdingsmiddelen. Gelukkig zijn er veel wandel- en fietspaden die langs de vele watergangen lopen. Mocht u tijd hebben kom dan gerust een keertje naar Purmerend om daarvan te genieten.

Naast het uitsluiten van gif door gemeente Purmerend wordt er pro actief gewerkt aan het verbeteren van de biodiversiteit. Ik noem een aantal maatregelen.

- 1) Als eerste gaat het om het behoud van het groen. Oudere bomen die hier veel voorkomen bv. Populieren, Iepen, Elzen en Wilgen zijn voor veel insecten, schimmels en de vogels belangrijke planten om op te leven. Door het uitvoeren van reguliere snoei kunnen onveilige situaties worden voorkomen, denk aan takbreuk bij Populieren, daardoor behouden wij bomen.
- 2) In het groot onderhoud kijken wij naar het behoud van bomen in plantsoenen om vluchtplekken voor kleine vogels in stand te houden. Veel insecten waaronder vlinders vinden deze half beschutte ruimtes fijn om te gebruiken.
- 3) Bij nieuwe projecten is de vraag duidelijk: Zoek de diversiteit. Een grote diversiteit aan soorten bomen wordt toegepast in nieuwe projecten en bij herplant in bestaande projecten. Denk hierbij ook aan coniferen die schuilplekken bieden voor uilen.
- 4) Het waterplan van de gemeente heeft de kwaliteit van het oppervlakte water sterk doen

verbeteren. In het heldere water zit meer leven. De oevers zijn vaak natuurvriendelijk ingericht. Om daarvan te genieten zijn meerder wandel- en fietsroutes uitgezet.

5) Het maaiwerk wordt met zorg uitgevoerd om beschermde planten te helpen. Tevens zijn de werkzaamheden zo afgesteld dat zaden in het bloemrijk gras zich kunnen ontwikkelen en schuilplekken voor insecten in stand blijven. Een aantal bermen zijn ingezaaid met bloemrijk mengsel.

6) **Vogels:** Om vogelsoorten te stimuleren zijn wandjes voor de oeverzwaluw en de ijsvogel gemaakt. Voor uilen zijn op enkele plekken grote kasten geplaatst. Bij de grote oeverzwaluwwand, in de Baanste Noord, van 20 meter lengte en een broedmogelijkheid voor 120 oeverzwaluwen, is aan de zijkant van deze wand een vleermuiskelder aangelegd. Deze kelder biedt vleermuizen de kans om te overwinteren. Broedwanden voor ijsvogels worden in samenwerking met IVN Waterland gemaakt. Voor kerkuilen is in eigen beheer een ontwerp voor een kerkuiltil gemaakt. Hier zijn er 2 van geplaatst. Op een hoog appartementen gebouw, Triton, is een nestkast met webcam voor een slechtvalk geplaatst

Om weer broedende huiszwaluwen in de gemeente te krijgen zijn er twee huiszwaluwtilen geplaatst. In de eerste til zaten na 3 weken al huiszwaluwen. Voor visdiefjes en kleine plevieren zijn 3 schelpen eilandjes aangelegd. Om de muizenstand in het jachtgebied van de uilen te simuleren zijn stobbenwallen aangelegd en delen van het gebied met graansoorten ingezaaid.

7) **Insecten:** Er is in 2014 in Purmerend een onderzoek naar wilde bijen, zweefvliegen en vlinders gehouden. Dit onderzoek zal in 2017 of 2018 worden herhaald om te bekijken of het aantal soorten en aantallen zijn toegenomen. Een groot insectenhotel is geplaatst in de Baanste Noord. Het omliggende gebied is ingezaaid met bloemrijke kruiden, aangeplant het vroeg bloeiende inheemse heesters en bloeiende moerasplanten. Een groot talud is geschikt gemaakt voor wilde bijen die hun eieren in het zand of hout leggen.

8) **Amfibieën:** Voor rugstreeppadden zijn op verschillende locaties poelen met wallen van puin en zand ter overwintering aangelegd.

9) **Zoogdieren:** Op diverse locaties in de stad zijn vleermuiskasten opgehangen.

10) **amenwerking:** IVN Waterland houdt in samenwerking met de gemeente Purmerend regelmatig onderzoeken naar muizensoorten in en om de stad. IVN Waterland heeft namens de gemeente het beheer van heemtuin de Dwarsgouw

Om de algehele voortgang te monitoren heeft de gemeente over meerdere jaren de flora en fauna laten onderzoeken. Zie <http://purmerend.florafaunacheck.nl/> het gemeente brede natuuronderzoek is destijds gestart om te weten te komen wat er aan beschermde natuur in de stad voorkomt. Op plaatsen waar deze natuur niet voorkomt kan bekeken worden hoe het gebied aantrekkelijker en/of bio divers kan worden gemaakt.

Indirect zijn er veel duurzame initiatieven die gemeente Purmerend ondersteund. Direct door het regelen van afvalstromen en indirect door het ondersteunen van vrijwilligers. Via de website, wordt daarover met regelmaat gebrieft.

<https://www.youtube.com/watch?v=evlrGHZjMTc>. De jury van de Entente Florale heeft het gemeentelijk beleid en de samenwerking met de organisaties goed gewaardeerd.

Dit jaar is ook de boomplant dag gevierd en zijn er stinzenbollen voor bijen gepoot met kinderen van de school Trifolium.

Ik hoop dat u met deze opsomming een goed beeld heeft gekregen van Purmerend en hoe de gemeente werkt aan het verbeteren van de biodiversiteit. Ondanks alle genoemde inzet zijn wij ons bewust dat wij doorlopend aandacht moeten vragen voor een gezond milieu.

Met vriendelijke groet,

Geerten Kalter

Beheerder Groen - Stadsbeheer \ Integraal Beheer

Rijswijk

Binnen de gemeente Rijswijk liggen geen landbouwgronden en als gemeentelijke organisatie maken wij geen gebruik van landbouwgif.

Vriendelijke groet,

Gemeente Rijswijk

Roosendaal

U heeft de gemeente Roosendaal onderstaande mail gestuurd. Er staan een hele hoop vragen in, die als ik zo vrij mag zijn, samen te vatten zijn als een oproep om meer te doen aan biodiversiteit en zorgvuldig om te gaan met de natuur.

Ik deel uw visie als persoon; ook meerdere collega's van mij hebben die instelling.

De gemeente kan hier maar zeer beperkt iets aan doen. De nationale regelgeving en zelfs de mondiale manier van leven zijn van groter invloed. Alles waar het rijk mee komt om meer voor de natuur te doen implementeren wij in ons eigen beleid. Ook proberen wij goed voor ons groen te zorgen. Ik zie uw mail dan ook meer een oproep voor meer bewustzijn op dit vlak. Dat bewustzijn is er zeker bij ons.

Als wij onze gemeenteraad of onze burgers iets willen voorleggen dan moet dan een concrete vraag zijn. Wij hebben niet de mensen en de middelen om de principiële vragen te stellen zoals u in uw onderstaande mail aangeeft. U stelt nogal veel vragen die jaren onderzoek nodig hebben om een goed antwoord te geven.

Ik wil u dan ook adviseren om ergens een accent op te leggen en dat uit te zoeken. Het is maar een persoonlijke tip van mijn kant. Mogelijk één onderwerp of thema en dat uitwerken tot iets concreets. Ik zou u dan richten tot het rijk, onderzoeksinstituten of andere milieugroepen. Stel dat u zich zou richten op één thema en daar concreet een vraag aan koppelen, maakt u meer kans dat een gemeente hier warm voor te krijgen is. Zo heb ik bijvoorbeeld laatst iemand gehad die een concreet voorstel had om iets te doen voor de bijen. Die vraag kon bij een groenbeheerder worden weggelegd die daar nu over aan het meedenken is.

Ik kan nu verder niets met uw mail. Ik kan hier geen concrete acties aan verbinden en het ontbreekt ons aan de tijd om de vragen uit uw mail te destilleren om er iets mee te doen.

Ik wens u succes in uw missie om de biodiversiteit te verbeteren.

Met vriendelijke groet,

Marcel van Wezel

Adviseur Groen & Landschap
gemeente Roosendaal
| Team Ruimtelijke Ontwikkeling

Schiermonnikoog

Ik heb uw e-mail over biodiversiteit ontvangen. Misschien is het handig dat u aansluiting zoekt bij bijvoorbeeld 'Platform Natuur in de gemeente' die hier ook mee bezig zijn en die landelijke bijeenkomsten organiseren over natuur en biodiversiteit binnen gemeenten. Ik vind uw e-mail/verzoek om stellingen namelijk (nog) weinig concreet. Ik ga er daarom ook niet uitgebreid op in.

Natuurlijk vinden wij biodiversiteit belangrijk. Binnen onze gemeente houden wij bij bijvoorbeeld maaiwerkzaamheden daarom rekening met het broedseizoen. De bermen in het buitengebied worden niet vaak gemaaid om planten (voor insecten) een kans te geven. De boeren binnen onze gemeente zijn momenteel bezig met het verduurzamen van hun vee en gronden met als doel minder uitstoot en meer biodiversiteit.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende van dienst te zijn geweest.

Met vriendelijke groet,
Francine Venselaar
Beleidsmedewerker

Sluis

Bij deze wil ik u aangeven dat wij uw mail van 11 november goed hebben ontvangen.

In deze mail gaat u dieper in op onze biodiversiteit en het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen en dan met name in de landbouw.

Wij kunnen u melden dat een groot aantal boeren en andere instanties meedoen in het grotere programma schoonwater Zeeland. Op deze manier kunnen ze worden ondersteund in uitleg over nieuwe methoden en het op een juiste manier reduceren van het chemie gebruik.

Als gemeente zijn we dan ook voorstander hiervan en samen met de 13 andere Zeeuwse gemeenten financieren wij deze opzet.

In het tweede gedeelte geeft u aan om in gesprek te komen om 95 stellingen door te nemen, maar waar kan ik deze vinden of überhaupt beantwoorden.

Met vriendelijke groet,

M.M.L. de Kok
Medewerker Werkvoorbereiding groenbeheer

Steenwijkerland

Dank voor uw bericht.

U stelt in dit bericht o.a. de thema's biodiversiteit, gezondheid en leefbaarheid aan de orde.

Deze thema's zijn belangrijk in Steenwijkerland.

We zijn hierover veelvuldig met onze inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en overheden in gesprek.

Met vriendelijke groet,
Gemeente Steenwijkerland

Texel

Hartelijk dank voor uw mail waarin u uw bezorgdheid uit over de achteruitgang van de biodiversiteit. Op Texel zijn we ons dat terdege bewust. Samen met het maatschappelijk middenveld op het eiland zijn we in overleg hoe met dit onderwerp om te gaan. Zo hebben we recent enkele avonden gesproken over de achteruitgang van weidevogels. Mede door het sterk verminderd aantal insecten (het voedsel van veel weidevogels) gaat de weidevogelstand al jaren achteruit. Op dit moment zijn we bezig met het opstellen van een actieplan om deze achteruitgang te stoppen. Tevens heeft het onderwerp aandacht in het nieuw op te stellen natuur- en landschapsbeleidsplan welke in de eerste helft van 2018 afgerond zal worden.

met vriendelijke groet,
Team Beleid,
Don Boot

Vlieland

Goedendag,

Ons antwoord op uw mail is even blijven liggen, omdat het onduidelijk was wie de vraag zou kunnen beantwoorden.

Als milieu- en duurzaamheidsambtenaar zal ik proberen iets te zeggen over - het beleid van- de gemeente Vlieland.

Vlieland is m.n. natuurgebied en kent zo goed als geen landbouwgrond. De bossen die Vlieland heeft, zijn ooit aangeplant om verstuiving van het duinzand tegen te gaan. Wat we aan bos hebben wordt beheerd door Staat Bos beheer en daar is het in goede handen. Of er meer of minder insecten zijn dan een aantal jaar geleden kan ik u niet zeggen; er zijn een aantal imkers op Vlieland en de honingproductie, die uitstekend is, wordt verkocht aan eilanders en badgasten. Vlinders zijn in ruime mate aanwezig; vogels ook. Gif wordt niet gebruikt door onze medewerkers van de buitendienst (plantsoendienst); onkruid wordt - naast wieden- bestreden met stoom en warm water.

Ook de eilanders wordt afgeraden om gif te gebruiken voor hun sier- en moestuin.

We hopen u hiermee voldoende antwoord te hebben gegeven.

Met vriendelijke groet
Joke Weeda-Stemerdink
Regieambtenaar gemeente Vlieland
tel.0562-452720
Bereikbaar dinsdag tot en met donderdag

Zoetermeer

Dank voor uw brief. Ook wij mogen stellen dat we de biodiversiteit hoog in onze vaandel hebben staan. U kunt zich ervan op de hoogte stellen door op onze gemeente site te kijken.

https://www.zoetermeer.nl/bestuur/natuur-en-milieu_47249/

[Natuur en milieu - Beleid - Bestuur - Gemeente Zoetermeer](#)

www.zoetermeer.nl

Stadhuis. Publieksplein: Tijdelijk: Duitslandlaan 440 2711 BN Zoetermeer. Raadzaal en bezoekersingang: Markt 10, 2711 CZ Zoetermeer

en in de praktijk van het beheer, alwaar u ook onze gedragscode en veldgids kunt vinden.

https://www.zoetermeer.nl/bestuur/beleid-openbare-ruimte_47252/

[Beleid openbare ruimte - Beleid - Bestuur - Gemeente ...](#)

www.zoetermeer.nl

Het speelbeleid van Zoetermeer staat in de Speelruimtenota 2015-2020 Ruimte geven! Het beleid is erop gericht om alle kinderen van 0 tot 17 jaar in de openbare ruimte ...

Verder hebben we van inhoud van de brief kennis genomen en deze doorgezonden naar de griffie, die de brief aan de politieke partijen zal doorsturen.

met vriendelijke groet,
Hendrik Baas
Stadsbioloog Zoetermeer

Alphen aan den Rijn, Leiden, Leiderdorp, Zoetermeer en Zoeterwoude hebben tijdens de aftrap van de landelijke campagne Nederland Zoemt als eerste 5 gemeenten de eretitel [bijvriendelijke gemeente](#) ontvangen. Deze gemeenten werken in de [Groene Cirkel Bijenlandschap](#) samen met de provincie en andere partners aan Bijenlandschap, een bloemrijk netwerk voor [bijen](#).

Het gaat niet goed met de bij. Van de 358 soorten wilde bijen die in Nederland voorkomen is ruim de helft bedreigd. Ook voor mensen heeft dat grote gevolgen, want 80% van de eetbare gewassen is afhankelijk van bestuiving. Wilde bijen hebben vooral een gebrek aan voedsel en nestgelegenheid. Bijvriendelijk beheer creëert structureel betere levenskansen voor wilde bijen.

Gemeenten spelen daarbij een grote rol, zowel in beheer en inrichting van openbaar groen, als bij het enthousiasmeren van bewoners en ondernemers om

tuinen en (bedrijfs-)terreinen bijvriendelijk in te richten en te onderhouden. [Nederland Zoemt](#) ondersteunt de komende jaren de gemeenten met extra kennis, educatie en acties rond de wilde bij.

Zuidhorn

Op zondag 26 november hebben wij u mail, met daarin uw zorgen over de lokale biodiversiteit, ontvangen. Wij hebben kennis genomen van het door u doorgestuurde artikel.

Het college en de raad delen uw zorgen over de lokale biodiversiteit. Na aanleiding van het recente wetenschappelijke artikel over de enorme insecten sterfte, waaraan ook u refereert, heeft onze raad unaniem een motie aangenomen waarin zij het college opdraagt na te gaan of in samenwerking met de andere Westerkwartier gemeenten en instanties een insectenpact kan worden gesloten.

Al eerder heeft onze raad het college verzocht iets te doen tegen de verstening van particuliere tuinen. Dit heeft geresulteerd in een lidmaatschap van Operatie Steenbreek, een landelijke beweging die mensen inspireert om hun tuin te vergroenen. Goed tegen wateroverlast, maar zeker ook voor de lokale biodiversiteit.

Onze gemeente kent weinig natuurgebieden en veel grootschalige landbouwactiviteiten. Dat betekent dat de natuurwaarden met name voorkomen in ons gemeentelijk groen en particuliere tuinen. Als gemeente kunnen wij bijdragen aan de biodiversiteit door ons eigen gebied zo ecologisch mogelijk te beheren. Dit hebben wij beschreven in ons groenbeleid. Onze medewerkers werken vanuit dit door de raad vastgestelde groenbeleid, de Wet natuurbescherming en zijn geschoold in o.a. ecologisch beheer en professioneel boomonderhoud. Wij proberen zoveel mogelijk de kansen voor het verbeteren van de biodiversiteit te benutten in ons eigen groenareaal. Bijvoorbeeld door tijdelijke groen in te richten op bouw locaties, het ontwikkelen van een nieuw natuureiland en door meer areaal ecologisch te beheren. Enkele voorbeelden van beheermaatregelen die wij zelf treffen zijn: Het niet meer chemisch bestrijden van onkruid op verharding. Wij zaaien tijdelijke locaties bestemd voor woningbouw of anderszins in met een mengsel (inheems) wat bijdraagt aan een verbetering van de bijenstand/insectenstand. Onze bermen worden gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd, de soortenrijkdom van planten in de bermen neemt daardoor weer (voorheen werden de bermen geklepeld) toe. En we laten meerjarig riet staan in onze waterpartijen.

Ondanks dat onze gemeente weinig natuur kent nemen wij ook onze verantwoordelijkheid voor de rest van het landschap en de dieren die daarin horen voor te komen. Ons landschap bestaat hoofdzakelijk uit weilanden en juist deze weilanden zijn soorten arm en voor de insecten een woestijn. Wij voeren de dialoog met boeren en agrariërs hierover. Vanuit de groene gedachte maar ook zeker vanuit een duurzame en bedrijfseconomische gedachte. Dit is ook de rol die past bij de gemeente omdat veel landbouwbeleid Europees, landelijk en provinciaal geregeld is. Met de provincie en LTO zijn we in gesprek over het versterken van natuur inclusieve landbouw.

Wij hopen met bovengenoemde te hebben geïnformeerd over onze inzet voor de lokale biodiversiteit.

Met vriendelijke groet,

Marlies Westerhof
Beleidsmedewerker Groen

Op 4 december geeft Marlies aan dat de stellingen belangrijk zijn of ik haar terug wil bellen over de stellingen.
